

Casuïstisch geval van verdubbeling van de centrale incisivi in de bovenkaak

Een patiënte maakte er mij attent op, dat in haar omgeving een jongen woonde met een paar „olifantstanden”.

Mijn nieuwsgierigheid was gewekt en er was weinig moeite voor noodig de jongeman in kwestie bij mij in den stoel te krijgen.

Harry is 12 jaar oud en heeft een paar tanden, die sterk in het oog loopen. Verder bezit hij een normaal wisselgebit.

Over de I_1 .s.d. loopt een groeve, die duidelijk eindigt in een spleet. De I_1 .s. bezit geen spleet maar wel, alleen in mindere mate, de groeve. (Photo I).

Voor de I_2 's was geen ruimte in de

tandboog over en noodgedwongen verscheen de I_2 .s.d. labiaal en de I_2 .s.s. palatinaal. (Photo II).

Röntgenologisch kon vastgesteld worden, dat de I_1 's twee afzonderlijke pulpae bezitten, goed zichtbaar bij de I_1 .s.d.

Daar het hier een samengroeiing van een normale met een overtollige tandaanleg betreft hebben we dus, volgens Euler, te doen met een „Zwillingsbildung mit Verschmelzung”.

D. J. VINKENBORG

Utrecht, Juni '43.

Chirurgisch-prothetische oplossing voor een orthodontisch onoplosbaar probleem

Patiënt J. H., oud 19 jaar, stelde zich Augustus 1942 bij mij onder behandeling. Bedoelde jonge man staat bij mij als ziekenfonds-lid ingeschreven en kwam in eerste instantie ter revisie van zijn gebit.

Hij stelde mij toen de vraag of ik ook kans zag om iets te doen aan den slechten stand van zijn boventanden, waarvoor hij vroeger al eens naar een paar collega's was geweest. Deze hadden hem, evenals op het Tandheelkundig Instituut te Utrecht was gedaan, medegedeeld, dat de afwijking niet te verhelpen was.

Zoals uit de modelfoto (fig. 1) blijkt, ontbrak de linker tweede snijtand, terwijl de beide centrale incisieven met hun snijkanten naar voren uitstaken, tevens getordeerd staand, evenals de I_2 .s.d. Orthodontisch zag ik voor dit geval ook geen oplossing, daargelaten misschien de

mogelijkheid te trachten met groote kosten en moeite de drie elementen in een eenigszins redelijken stand te brengen. Als gevolg daarvan zou een frontboog van drie elementen ontstaan; afgezien van het te bereiken resultaat zouden de kosten door den patiënt, die minvermogen is, niet gedragen kunnen worden. Daar de betreffende jongeman echter gaarne in de wereld vooruit wil en zich door deze afwijking gehandicapt voelde in zijn uiterlijk, heb ik gepoogd hem te helpen en kwam tot een oplossing, die den patiënt en ook mij zeer bevredigde.

Ongeveer twee jaar geleden verrichtte ik bij een patiënte een replantatie van vier elementen van het bovenfront, die haar bij het hockeyspelen waren uitgeslagen; het resultaat was alleszins bevredigend. Dit schoot mij nu weer in de gedachte bij beschouwing van het onder-

havige geval en als eenvoudigste oplossing zonder kosten kwam ik nu bij oppervlakkige beschouwing van de gegevens tot het volgende arbeidsplan: extraheer een der centrale incisieven, draai den tweeden snijstand met de tang in den goeden stand, zet de overgebleven middelste incisief, ook met de tang, in een zooveel mogelijk normale positie en aldus is waarschijnlijk, gezien de grootte der betreffende elementen, de ruimte weer gevuld en een front van twee elementen ontstaan. Misschien voldoet dit niet geheel, doch in ieder geval is dan het vooruitsteken der beide centrale snijtanden weggewerkt en het opheffen der lip verdwenen.

Ik extraheerde nu de I_{1sd} , waarna ik dus overhield de foutstaande I_{1ss} , zomede de ledige alveole van den buurtand. Met een fissuurboor nam ik voorzichtig den mesialen alveolewand der I_{1ss} weg, verbreedde vervolgens de alveole der I_{1sd} zoodanig, dat er een geul in de kaak ontstond, verloopend van I_{1ss} naar I_{2sd} , met dien verstande, dat overal de labiale zoowel als de palatinale wand van de processus intact werd gelaten. Hierna zette ik de tang op de I_{1ss} en bracht deze zeer voorzichtig met de kroon naar de mediaanlijn toe, daarbij trachtend de apex zooveel mogelijk op dezelfde plaats te houden, aangezien ik wilde probeeren de pulpa intact te houden. Nadat deze verplaatsing voldoende ver was doorgevoerd, zette ik een fixatieapparaat over het front, bestaande uit bandjes met aangesoldeerden labialen en palatinalen beugel. Onderzoek der pulpa wees uit dat deze nog vitaal was. De eerste étappe der behandeling was hiermede beëindigd. Beschouwing van den nu verkregen stand deed mij al vaststellen dat ik, ook al draaide ik nu nog de I_{2sd} om zijn as in de juiste positie, een diasteem overhield, zoodat dus de oplossing: een front van twee elementen niet behoorlijk zou slagen.

De patiënt werd nu drie maanden naar huis gestuurd. 30 December 1942 zette ik de behandeling voort. Het retentieapparaat werd verwijderd, waarbij bleek dat de I_{1ss} , afgezien van een lichte bewegelijkheid in mesio-distale richting, vrij behoorlijk vast was gaan staan. Contrôle der pulpa wees nu echter uit, dat deze inmiddels afgestorven was. Een door mij genomen Röntgenfoto gaf als resultaat een reeds vrij behoorlijke consolidatie van het beendefect te zien. (Fig. 2). Ik deed nu een behandeling volgens *Walshof* in den linker centralen snijstand, waarna de patiënt weer voor drie maanden naar huis werd gezonden.

Bij contrôle na deze periode bleek dui-

delijk, dat het element vaster was gaan zitten. Juni 1943 nam ik de in fig. 3 afgebeelde foto. Vergelijking van beide foto's doet duidelijk zien dat de beenpartij tuschen neusbodem en wortel der I_{1ss} aanmerkelijk versterkt is, terwijl het ontstane defect in de kaak zich zoo goed als geheel gevuld heeft. Voor alle zekerheid liet ik den patiënt nog tot November loopen zonder verdere behandeling. Om nu tot een normalen toestand te komen, besloot ik een vierdeelige brug te plaatsen met de I_{2sd} en de verplaatste I_{1ss} als pijlers. Daartoe sleep ik de I_{2sd} op voor stiftand met Richmondkap, terwijl de I_{1ss} jacket gepraepareerd werd. Dat ik ook niet den tweeden tand links zoodanig praepareerde, geschiedde omdat, door hier een stift te gebruiken, de in de brug optredende krachten naar een dieper punt in de kaak werden geleid, dit met het oog op de eertijds opzettelijk verzwakte processus. De brug werd nu in palapont zoo uitgevoerd, dat de I_2 en I_{1sd} van de brug steunden op den wortel van de I_{2sd} en de I_{1ss} en I_{2ss} op de als Jacket gepraepareerde I_{1ss} , dus een vaste 4-deelige brug op 2 pijlers. Ter voorkoming van het uitbijten naar voren bracht ik 2 kleine extensies aan, die achter de hoektanden vielen.

Het verkregen resultaat toont fig. 4 en lijkt mij, in aanmerking genomen het vroegere uiterlijk van den patiënt, een aanmerkelijke verbetering.

Nu zal men zich af kunnen vragen: waartoe deze geheele bewerking van verplaatsing enz.? Dit was noodig, omdat een vaste brug door den ongunstigen wortelstand niet op zijn plaats zou zijn te brengen, terwijl de geheele behandeling zich eigenlijk vanzelf uitstippelde bij het streven naar het behoud van een eigen front van twee elementen, zonder techniekkosten. Wat ik oorspronkelijk in een misschien wel wat al te optimistische opwelling had gedacht te kunnen bereiken mislukte echter.

Mijn bedoeling met de bovenbeschreven behandeling is dan ook niet de gevolgde werkwijze als een van te voren in finesses overwogen plan naar voren te brengen, doch meer een zekere aansporing om niet al te spoedig tot de conclusie te komen dat iets onmogelijk is. Dit geval heeft eens te meer doen blijken, dat op het gebied van replantatie van elementen mogelijkheden liggen, die misschien meer benut kunnen worden, dan tot nu gemeenlijk het geval is.

A. PETERS

De Bilt, Hessenweg 157.

5-1-44.

Fig. 1

Fig. 1a

Fig. 2

Fig. 3

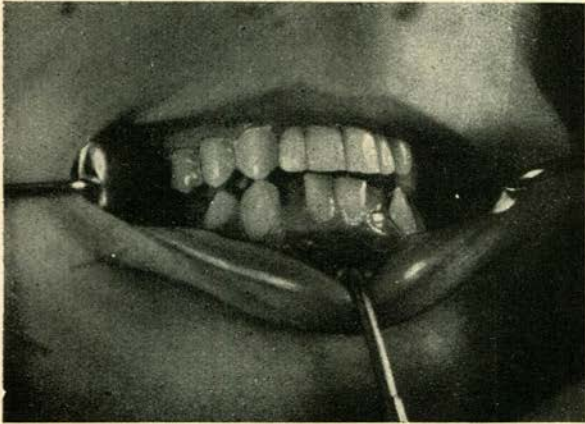
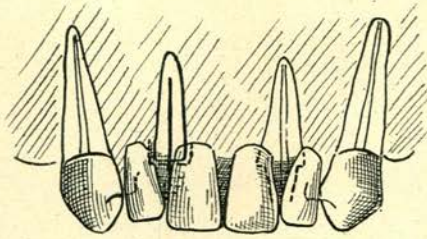

Fig. 4

brug Palapont

Fig. 5

„Het cosmetisch tekort der prothese”, van een andere zijde bezien

De Romeinsche dames uit den tijd van Augustus en Nero, die hun jonge slavinnen mooie tanden lieten uitrukken, om hiermede de gapingen in hun eigen tandenrij op te vullen, vonden zich zelf door deze vervanging opgeknapt. Deze „prothese” heeft misschien niet beantwoord aan onze eischen wat betreft de cosmetiek, maar de draagsters voelden zich toch verfraaid en waren er gelukkig mede. In dit opzicht heeft deze prothese zeker aan haar doel beantwoord.

Het is zeer wenschelijk protheses te vervaardigen, die door natuurgetrouwheid uitmunten, maar in den loop der jaren is het mij gebleken, dat dit in de dagelijksche praktijk vaak een vrome wensch moet blijven. Wij maken, althans laten maken, de kunstgebitten, maar de patiënt is het min of meer geduldige of gelukkige slachtoffer, dat er mede door het leven moet gaan. Het is dus niet onbegrijpelijk, dat hij over zijn eigen uiterlijk — daar hij er nu een kans toe krijgt — een woordje mee wil spreken. Ook in den tijd van Augustus wist men al, dat „de gustibus non est disputandum”. Onze meening over wat mooi, natuurgetrouw en doeltreffend van vorm en kleur is, gezien den leeftijd, sexe, beroep of type van den patiënt wordt niet altijd door den patiënt zelf gedeeld.

Er zullen wel praktijken zijn, waar de patiënten van den tandarts alles slikken, ook als hij zegt: „In mijn praktijk ben ik de baas en ik kleeid mijn patiënten aan zoo als ik dat wensch.” Een dergelijke gang van zaken lijkt mij niet juist. Hoewel het mijn streven is, dat de zichtbaarheid van de gebitsverminking van mijn patiënten tot een minimum worde beperkt en ik hun allen een gebitsvervanging toewensch, die aan alle eischen voldoet ben ik toch meermalen gezwicht voor hun verlangen naar, in hun oogen, „mooie tanden”.

Vermoedelijk is de houding van deze patiënten te verklaren door het feit, dat zij hun leven lang anderen benijd hebben om iets wat zij zelf niet bezaten. Hun wenschdroom komt nu te voorschijn van onder den drempel van hun bewustzijn. Nu krijgen zij de kans dezen wensch te verwezenlijken. De witte tanden van den kleurenring zijn niet wit

genoeg, want naar hun meening hadden zij vroeger b.v. „kleine witte rechte” tandjes.

Het vriendelijk wezen, dat dit dictaat opneemt en zich op haar 28sten levenswinter over een m.i. zeer harmonieus gebit mag verheugen, fluistert mij toe, dat mocht zij ooit een prothese moeten dragen deze lange, smalle, witte tanden zal moeten hebben. Hier betreft het iemand, die toch door den dagelijkschen omgang in de praktijk niet heelemaal onkundig is op het gebied van de „lege artis” tandheelkunde.

Als een ander voorbeeld schiet mij te binnen het geval van een patiënt met een universitaire opleiding en een hooge positie in de ambtenarenwereld, bij wien ik getracht heb alle middelen, waarover onze kunst beschikt in toepassing te brengen, om zijn prothese, in overeenstemming met den ouden toestand, zoo natuurgetrouw als mogelijk en dus „cosmetisch” te maken. Experimenti causa heb ik dit tegen den wil van den patiënt geforceerd. Ik heb mij verbeeld, dat het mij zal lukken een dergelijken patiënt van de juistheid van mijn standpunt te overtuigen, des te meer omdat ik van eenigen steun bij zijn familieleden verzekerd was. Dezen voelden wél voor een cosmetische prothese. Men zal zich mijn gevoelens kunnen voorstellen, toen ongeveer een jaar later dezelfde patiënt terug kwam voor een reserveprothese, waarover al lang sprake was, met de voorwaarde dat het tweede gebit toch gewone witte tanden moest hebben.

De academische wijsheden over opstelling, vorm en grootte der kunsttanden en de onderlinge strijd der fabrikanen, die steeds nieuwe soorten op de markt werpen, dragen ongetwijfeld het hunne bij tot de ontwikkeling van de tandvervangkunst. Wij kunnen veel bereiken door een doelmatige voorlichting van onze patiënten, maar als deze zich krampachtig vastklampen aan hun eigen ideeën, over wat mooi is, laat hun dan begaan. U ontnemt hun anders een stukje levensvreugde.

E. FLAUMENHAFT

Den Haag, Wassenaarscheweg 17.